

MORA
Mobiliteitsraad

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.mobiliteitsraad.be – T +32 2 209 01 11 – E info@mobiliteitsraad.be

Adviesvraag	Voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure	
Adviesvrager	Jo Brouns - Vlaams minister van Omgeving en Landbouw	
Ontvangst adviesvraag	2 juni 2026	
Goedkeuring raad	26 juni 2026	
Contactpersoon	Nico Milo	nmilo@serv.be

De heer Jo BROUNS
Vlaams minister van Omgeving en Landbouw
Seven
Koning Albert-II laan 7
B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies aanpassing modulaire omgevingsvergunningsprocedure

Mijnheer de minister

U vroeg de MORA om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

De MORA erkent dat de huidige beroepsprocedure voor de zaak der wegen complex en tijdrovend is, en neemt akte van de keuze voor een heroverwegingsmodule op gemeentelijk niveau.

De raad heeft wel een aantal bezwaren bij de voorgestelde heroverwegingsprocedure. De procedure roept nog fundamentele vragen op, vooral met betrekking tot de rechten van diegenen die in beroep willen gaan.

Zo valt met de nieuwe procedure de externe toetsing weg waardoor ook een stuk rechtszekerheid wegvalt voor diegene die een beroep met betrekking tot 'de zaak der wegen' wil instellen. Daarnaast vreest de raad dat burgers en organisaties meer beroep zullen moeten doen op juridische bijstand, wat de kostprijs van een beroep sterk de hoogte kan indrijven.

De raad vraagt om rekening te houden met deze bekommernissen en de procedure in die zin aan te passen.

Voorts adviseert de MORA om de modaliteiten van de heroverwegingsprocedure zo spoedig mogelijk te bepalen en hiervoor op korte termijn de nodige uitvoeringsbesluiten te voorzien. In deze context adviseert de raad ook om duidelijke criteria vast te leggen aan de hand waarvan de bevoegde overheid de afsplitsbaarheid van de zaak der wegen kan beoordelen.

Tenslotte vraagt de raad bijzondere aandacht voor de juridische capaciteit van kleinere gemeenten en voor een uniforme toepassing van de nieuwe procedure.

Hoogachtend

Tim Buyse
algemeen secretaris

Sas van Rouveroy
voorzitter

Inhoud

Inhoud	5
Advies	6
1. Inleiding	6
2. Advies	7
2.1 Nood aan efficiënte en gestroomlijnde beroepsprocedure 'zaak der wegen'	7
2.2 Bezwaren en bekommernissen bij de nieuwe procedure	8
2.3 Bepaal spoedig de modaliteiten van de heroverwegingsprocedure	8
2.4 Expliciteer de verlenging van de beslissingstermijn in beroep over de zaak der wegen	9
2.5 Verduidelijk de afsplitsbaarheid van 'de zaak der wegen' in de vergunning	9
2.6 Aandachtspunten	10
2.6.1 Juridische capaciteit en expertise van kleinere gemeenten	10
2.6.2 Versnippering in de aanpak van de heroverweging vermijden	11

Advies

1. Inleiding

De MORA werd op 2 juni 2026 om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van de invoering van de modulaire omgevingsvergunningsprocedure.

Met het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning werd een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit ingevoerd. Hiermee is afgestapt van het oude systeem van vergunningsaanvragen waarbij alleen een onderscheid werd gemaakt tussen de gewone en de vereenvoudigde procedure.

In navolging van het decreet keurde de Vlaamse Regering op 7 juni 2024 principieel een uitvoeringsbesluit goed dat de modulaire omgevingsvergunningsprocedure uitwerkt. Na advies van verschillende instanties en adviesraden bleek dat er een aantal verbeterpunten en inconsistenties waren in de regelgeving rond het modulaire vergunningensysteem, die op decretaal niveau een oplossing vereisen. Het voorgelegde voorontwerp van decreet heeft tot doel deze verbeterpunten door te voeren.

De MORA was niet betrokken in de totstandkoming van het decreet van 17 mei 2024 en in het gehele voortraject dat leidde tot het voorontwerp van decreet dat voor advies voorligt. In zijn advies spreekt de raad zich daarom niet uit over de reeds bekrachtigde regelgeving rond de modulaire omgevingsvergunningsprocedure en bijhorend uitvoeringsbesluit.

Als strategische adviesraad voor het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken focust de MORA zich in zijn advies op **de bepalingen in het voorontwerp die rechtstreeks betrekking hebben op het thema mobiliteit**. Binnen dat kader gaat het advies daarom vooral in op de voorziene hervormingen die betrekking hebben op de 'zaak der wegen'.

2. Advies

De MORA gaat in het advies in op de nieuwe beroepsprocedure voor de 'zaak der wegen'. De raad geeft daarbij ook een aantal aandachtspunten mee met concrete aanbevelingen.

2.1 Nood aan efficiënte en gestroomlijnde beroepsprocedure 'zaak der wegen'

De 'zaak der wegen' houdt in dat als een vergunningsaanvraag de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg bevat, de gemeenteraad zich hierover uitspreekt.

Een beroep tegen de beslissing van de gemeenteraad over de 'zaak der wegen' verloopt momenteel via de Vlaamse Regering (het georganiseerd administratief beroep). Maar de Vlaamse Regering kan zelf geen beslissing nemen over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg. Ze kan de gemeenteraadsbeslissing slechts vernietigen of het beroep afwijzen op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan. Dit heeft tot gevolg dat de ganse procedure opnieuw moet worden doorlopen.

Het voorontwerp van decreet voorziet een nieuwe beroepsprocedure voor de 'zaak der wegen', waarbij het georganiseerd administratief beroep tegen een beslissing over de 'zaak der wegen' wordt vervangen door een verplichte heroverweging van de beslissing, uitgewerkt als module binnen het omgevingsvergunningsdecreet.

De Vlaamse Regering verliest haar rechtstreekse administratieve bevoegdheid om als hoger beroepsorgaan individuele gemeentelijke wegenbeslissingen te vernietigen. Die corrigerende macht verschuift volledig naar de gemeenteraad zelf (via de heroverweging). De 'zaak der wegen' wordt nu een remediërende module op het niveau waar de weg zich bevindt, namelijk de gemeente. Daarna gaan eventuele betwistingen direct naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De MORA erkent dat de huidige (beroeps)procedure voor 'zaak der wegen' te complex is en vaak ook inefficiënt of tijdrovend.

De raad vindt het daarom relevant dat in het voorontwerp van decreet gestreefd wordt naar een **efficiëntere en meer gestroomlijnde aanpak van de beroepsprocedure voor de zaak der wegen**.

De raad stelt vast dat de ontwerptekst de gemeenteraadsbeslissing als onderdeel van de vergunningsbeslissing verankert, en **neemt akte van de keuze om de heroverweging als remediërende module binnen de beroepsprocedure te integreren**.

2.2 Bezwaren en bekommernissen bij de nieuwe procedure

De MORA heeft een aantal bezwaren bij de voorgestelde heroverwegingsprocedure. De procedure roept nog fundamentele vragen op, vooral met betrekking tot de rechten van diegenen die in beroep willen gaan.

De raad vraagt de voorziene procedure op onderstaande punten aan te passen, zonder daarmee te raken aan de bevoegdheid van de gemeenten over de 'zaak der wegen'.

De raad stelt vast dat in de nieuwe procedure met betrekking tot de zaak der wegen, waarbij de gemeenten via de heroverweging nu de volledige regie hebben over hun eigen wegenis, er **geen externe toetsing meer is**.

Momenteel verloopt een beroep tegen de beslissing van de gemeenteraad over de 'zaak der wegen' via de Vlaamse Regering, die een beargumenteerde beoordeling opmaakt en op basis daarvan de gemeenteraadsbeslissing al dan niet vernietigt of het beroep al dan niet afwijst.

Met het verdwijnen van de administratieve bevoegdheid om als hoger beroepsorgaan individuele gemeentelijke wegenbeslissingen te vernietigen, verdwijnt dus ook de administratieve toetsing en is er geen externe instantie meer die beargumenteerd oordeelt over de (on)gegrondheid van de gemeenteraadsbeslissing.

Volgens de raad **verdwijnt** hiermee **een stuk rechtszekerheid** voor diegene die een beroep met betrekking tot 'de zaak der wegen' wil instellen.

Daarnaast wijst de MORA erop dat de samenloop van de verplichte herzieningsprocedure, de korte indieningstermijn van 15 dagen voor het herzieningsverzoek en de stelplicht bijzondere **aandacht** verdient **vanuit het oogpunt van de toegankelijkheid van het rechtsmiddel**.

De raad vreest dat met het herzieningsverzoek niet alleen een nieuwe procedurelaag wordt gecreëerd, maar ook dat **burgers en organisaties meer beroep zullen moeten doen op juridische bijstand**, wat de kostprijs van een beroep sterk de hoogte kan indrijven.

2.3 Bepaal spoedig de modaliteiten van de heroverwegingsprocedure

De piste van een heroverweging door de gemeenteraad in de beroepsprocedure ingeval van 'de zaak der wegen' is nieuw. Met de heroverweging wordt een volledig nieuw instrument gecreëerd binnen het vergunningenbeleid.

De juiste draagwijdte van het voorstel of de exacte effecten ervan op bijvoorbeeld de doorlooptijd van het proces of de rechtszekerheid zijn daardoor nog niet gekend. Er is uiteraard ook nog geen jurisprudentie die meer inzicht kan bieden in de sterktes en zwaktes van de nieuwe procedure.

Daarnaast zijn de modaliteiten van de heroverwegingsprocedure nog niet gekend. Hoe de heroverweging van de gemeenteraadsbeslissing betreffende de zaak der wegen concreet in zijn werk zal gaan, is momenteel nog onduidelijk.

De raad vraagt om de modaliteiten van de heroverwegingsprocedure zo spoedig mogelijk te bepalen en hiervoor op korte termijn de nodige uitvoeringsbesluiten te voorzien.

2.4 Expliciteer de verlenging van de beslissingstermijn in beroep over de zaak der wegen

Het decreet van 17 mei 2024 over de wijziging van de regelgeving inzake de omgevingsvergunning vermeldt uitdrukkelijk dat de beroepsprocedure met 60 dagen wordt verlengd wanneer een beslissing van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg vereist is.

De raad stelt vast dat het voorontwerp dit artikel niet herneemt en dat hierdoor onduidelijkheid wordt gecreëerd over de verlenging van de beslissingstermijn in beroep wanneer het de zaak der wegen betreft.

De verlengingstermijn van 60 dagen lijkt wel voorzien maar moet indirect worden afgeleid uit verschillende artikelen.

- Art.35 van het voorontwerp paragraaf 1 stelt dat een openbaar onderzoek over een vergunningsaanvraag verplicht is wanneer de aanvraag een beslissing van de gemeenteraad over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg vereist.
- Art.50 van het voorontwerp over de beslissingstermijn van het administratief beroep geeft aan dat de beslissingstermijn eenmalig met zestig dagen wordt verlengd als over de oorspronkelijke aanvraag in eerste aanleg een openbaar onderzoek is georganiseerd.
- Aangezien voor de zaak der wegen een openbaar onderzoek vereist is (art.35), kan uit art.50 worden afgeleid dat een verlenging mogelijk is.

De raad vindt dat deze impliciete verwijzingen naar de mogelijkheid van een verlenging van de beslissingstermijn in beroep voor wat betreft de zaak der wegen, voor onduidelijkheid zorgt en is daarom van oordeel dat het **meer duidelijkheid (en rechtszekerheid) zou scheppen indien de mogelijkheid van een termijnverlenging explicieter wordt geformuleerd in het decreet.**

2.5 Verduidelijk de afsplitsbaarheid van 'de zaak der wegen' in de vergunning

De MORA vindt het voorontwerp van decreet onduidelijk over de al dan niet afsplitsbaarheid van de 'zaak der wegen' in de vergunning.

Art. 72 van het voorontwerp stelt dat een vergunning in het kader van een aanvraag van de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg pas kan verleend worden na goedkeuring over de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van de gemeenteweg door de gemeenteraad. Als de gemeenteraad de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing niet heeft goedgekeurd, weigert de bevoegde overheid het deel van de aanvraag waarvoor een gemeenteraadsbeslissing vereist was.

Uit die bepaling zou kunnen afgeleid worden dat de vergunning toch kan worden goedgekeurd, weliswaar met gedeeltelijke weigering van het onderdeel van de wegenis en de vergunningsplichtige handelingen die hiermee onlosmakelijk verbonden zijn in de zin van art.7, §2 van het Omgevingsvergunningsdecreet.

In de Memorie van Toelichting echter is bij art.72 een passage toegevoegd die wél wijst op een zekere de ondeelbaarheid van de vergunning. De passage vermeldt dat “indien heel het aangevraagde onlosmakelijk verbonden is met de aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg, of als het betrokken deel niet gesplitst kan worden, de volledige vergunning dient geweigerd te worden”.

De MORA vraagt hierbij **aandacht voor de praktische toepassing van de afsplitsbaarheidsbeoordeling**.

De raad adviseert ook dat de Vlaamse Regering in de uitvoeringsbesluiten of een begeleidende richtlijnennota **duidelijke criteria** vastlegt **aan de hand waarvan de bevoegde overheid de afsplitsbaarheid van de zaak der wegen kan beoordelen**.

2.6 Aandachtspunten

De MORA geeft ten aanzien van het nieuwe heroverwegingsinstrument nog volgende aandachtspunten mee.

2.6.1 Juridische capaciteit en expertise van kleinere gemeenten

Met de verplichte heroverweging verschuift de corrigerende bevoegdheid volledig naar de gemeenteraad. De gemeenten krijgen een belangrijke extra opdracht die ook zorgt voor extra juridische druk. Omdat de burger verplicht eerst langs de gemeente moet voor een heroverweging, bestaat het risico dat gemeenten veel vaker geconfronteerd zullen worden met juridisch stevig onderbouwde bezwaren. Adequate juridische expertise om de heroverweging sluitend te motiveren, zal daarom nodig zijn.

Grote steden met een eigen juridische dienst en gespecialiseerde omgevingsambtenaren beschikken over voldoende capaciteit en kennis om hierop te anticiperen. Voor kleinere gemeenten evenwel bestaat het risico dat zij hiervoor niet altijd over voldoende juridische capaciteit en expertise beschikken. Dit vergroot de kans dat het heroverwegingsdossier achteraf sneuvelt in de rechtbank.

Een **nauwe samenwerking tussen de gemeenten (intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) waarbij de juridische expertise wordt gedeeld** is hiervoor een mogelijke oplossing.

2.6.2 Versnippering in de aanpak van de heroverweging vermijden

Met het voorstel van een vereenvoudigde en meer gestroomlijnde beroepsprocedure voor de 'zaak der wegen' wordt gestreefd naar minder versnippering. In het huidige systeem lopen de procedures uit elkaar: over de vergunning wordt beslist door de gemeente, terwijl het beroep over 'de zaak der wegen' bij de Vlaamse regering ligt. Als die minister de wegenbeslissing vernietigt, wordt de hele vergunning teniet gedaan. Door de heroverweging lokaal te houden, blijft de wegenmodule binnen dezelfde vergunningsprocedure verankerd.

Anderzijds houdt het nieuwe voorstel het risico in dat gemeenten heel verschillend zullen omgaan met de heroverweging. Wat in gemeente A aanvaardbaar is na een heroverweging, is dat in buurgemeente B misschien niet.

De rechtspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen zal hier gaandeweg de lijnen moeten uitzetten om de uniformiteit te bewaken.

De MORA ziet in de **uitwerking van een vademecum of richtlijnennota, waarin de do's en de don'ts voor de heroverweging worden opgelijst**, een mogelijke piste om de uniformiteit tussen de verschillende gemeenten te bevorderen.